

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.bg

Изх. № 18

Дата 08.01.2021 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

Относно:
Приемане на тълкувателно решение

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1. От Висшия адвокатски съвет е установено наличие на противоречива съдебна практика по някои въпроси, свързани с **разпределението в изпълнителното производство.**

Поради това се обръщам към Вас на основание чл. 125 ЗСВ от името на Висшия адвокатски съвет с настоящото предложение за образуване на тълкувателно дело и приемане от ОСГК на ВКС на тълкувателно решение поради съществуваща противоречива съдебна практика по смисъла на чл. 124, ал. 1, предл. 1 от ЗСВ по следните въпроси:

- „Какъв е обхватът на съдебната проверка по реда на чл. 463 ГПК относно законосъобразността на оспорваното разпределение – ограничен ли е съдът от оплакванията в жалбата или може служебно да провери законосъобразността на обжалваното разпределение?“

- „Какви са правомощията на съда след отмяна на обжалвано пред него разпределение, изготвено от СИ, респ. след отмяна на решение на окръжния съд, с което се потвърждава оспореното разпределение – да реши въпроса по същество, като сам извърши ново разпределение, или да върне делото на СИ, респ. на окръжния съд за извършване на ново разпределение?”

- „Ползват ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД дължимите, но незаплатени авансово от взискателя такси по изпълнителното производство?”

- „Представява ли таксата „битови отпадъци” привилегировано вземане по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД?”

2. По първия формулиран въпрос:

„Какъв е обхватът на съдебната проверка по реда на чл. 463 ГПК относно законосъобразността на оспорваното разпределение – ограничен ли е съдът от оплакванията в жалбата или може служебно да провери законосъобразността на обжалваното разпределение?”

2.1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

2.1.1. Според преобладаващата част от съдебната практика в производството по чл. 463 ГПК съдът не е ограничен от оплакванията в жалбата, а служебно проверява законосъобразността на разпределението, тъй като и правилата за привилегиите (чл. 136 ЗЗД) са императивни (така Решение № 271/29.01.2020 г. на САС по в.гр.д.№ 296/2020 г., Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 124/2019 г., Решение № 2856/19.12.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 5021/2019 г., Решение № 122/05.07.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 376/2017 г., Решение № 177/03.10.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 523/2017 г.). В някои съдебни решения се уточнява, че служебно се следи за прилагането на чл. 136, чл. 458 и чл. 459 от ГПК /така Решение № 44/02.02.2018 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 35/2018 г./.

За да достигнат до този извод, съдебните състави се позовават на препращането в чл. 463, ал. 1 ГПК към разпоредбата на чл. 278 ГПК и в частност на нейната алинея втора, където се предвижда, че „при отмяна на обжалвания акт съдът сам решава въпроса по делото”, т. е. съдът в производството по частни жалби действа като пълен въззив, а не само като контролно-отменителна инстанция. „Това именно е целял и законодателят с предвиденото в чл. 463, ал. 1 ГПК препращане към реда по чл. 278 ГПК - да предвиди отклонение от иначе контролно-отменителните правомощия на съда при обжалване действията на съдебния изпълнител.”

Съдебните състави се аргументират и с „естеството и предназначението на разпределението, предвиждащо поредност на удовлетворяване на определени вземания от определена събрана сума, поради което логически невъзможно е да се провери правилността само на част от отредените суми, без да се провери правилността на цялостното

разпределение на събраната сума съобразно чл. 136 ЗЗД”.

Съдебните състави приемат още, че „след като жалбата има суспензивен ефект спрямо цялото разпределение, то и предмет на жалбата е цялото разпределение, а не само част от него, още повече, че е допустимо жалбата да бъде и бланкетна. Ето защо при обжалване на разпределение съдът разполага с правомощия служебно да провери правилността на същото.....” (вж. Решение № 271/29.01.2020 г. на САС по в.гр.д.№ 296/2020 г., Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 124/2019 г.)

В този смисъл /че окръжният съд при произнасянето си в производството по чл. 463 ГПК не е ограничен от изложеното в жалбата/ са и следните влезли в сила решения на **окръжни съдилища**: Решение № 44/02.02.2018 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 35/2018 г., Решение № 50/11.02.2019 г. на ОС-София по в.гр.д.№ 21/2019 г. и Решение № 1971/18.03.2019 г. на СГС по в.гр.д.№ 15937/2018 г. (съдебните състави и по двете решения се позовават в мотивите си на ТР № 6/15.01.2019 г. по ТД № 6/2017 г. на ОСГТК на ВКС и Решение № 147 от 17.01.2019 г. на САС по в. ч. гр. д. № 124/2019 г.), Решение № 62/18.02.2019 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 44/2019 г., Решение № 65/21.02.2018 г. на ОС-Стара Загора по в.гр.д.№ 1498/2017 г., Решение № 211/06.12.2017 г. на ОС-Шумен по в.гр.д.№ 177/2017 г., Решение № 248/04.06.2018 г. на ОС-Русе по в.гр.д.№ 264/2018 г., Решение № 323/23.11.2018 г. на ОС-Сливен по в.гр.д.№ 519/2018 г., Решение № 482/26.11.2018 г. на ОС-Русе по в.гр.д.№ 730/2018 г. (съдебният състав се е позовал и на посоченото в "Граждански процесуален кодекс. Приложен коментар. Проблеми на правоприлагането. Анализ на съдебната практика", Второ преработено и допълнено издание, ИК "Труд и право", София 2017 г., авторски колектив, стр. 1277-1279).

2.1.2. Според застъпниците на второто становище съдът в производството по чл. 463 ГПК действа като контролно-отменителна инстанция – т.е. извършва проверка и се произнася по законосъобразността на обжалваното действие на ЧСИ само по изричните доводи, наведени в жалбите, сезиращи съда (така Решение № 1180/29.06.2018 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 807/2018 г., Решение № 1460/15.03.2017 г. на ОС-Благоевград по в.ч.гр.д.№ 121/2017 г., Решение № 1832/30.04.2015 г. на ОС-Благоевград по в.гр.д.№ 313/2015 г., Решение № 5465/21.07.2017 г. на СГС по в.гр.д.№ 5566/2017 г., Решение № 7027/08.09.2016 г. на СГС по в.гр.д.№ 9881/2016 г., Решение № 19527/22.12.2014 г. на СГС по в.гр.д.№ 15276/2014 г., Решение № 722/15.04.2015 г. на ОС-Варна по в.гр.д.№ 511/2015 г.).

Съдебните състави се аргументират с препращането в чл. 463, ал. 1 ГПК към разпоредбата на чл. 278 ГПК и в частност на нейната алинея четвърта, която от своя страна препраща към правилата на въззивното производство, включително към правилото на чл. 269 ГПК, че съдът е ограничен от посоченото в жалбата, както и на чл. 271, ал. 1 ГПК, че положението на жалбоподателя не може да бъде влошавано, ако липсва жалба от другата страна. Поради това съдебните състави приемат, че „съдът не разполага с

правомоцие за преценка досежно правилността на обжалвания акт изцяло без съответно конкретно оплакване от страна на жалбоподателите”, а служебният контрол върху оспореното разпределение се ограничава „единствено върху тези негови пороци, които обуславят нищожност или недопустимост” (така Решение № 7027/08.09.2016 г. на СГС по в.гр.д.№ 9881/2016 г.).

3. По втория формулиран въпрос:

„Какви са правомощията на съда след отмяна на обжалвано пред него разпределение, изготвено от СИ, респ. след отмяна на решение на окръжния съд, с което се потвърждава оспореното разпределение – да реши въпроса по същество, като сам извърши ново разпределение, или да върне делото на СИ, респ. на окръжния съд за извършване на ново разпределение?”

3.1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

По този въпрос е налице противоречива практика както на апелативните, така и на окръжните съдилища.

3.1.1. Според едното становище при обжалване на разпределение и отмяна на обжалвания акт съдът сам решава въпроса по делото, като разполага с правомощия при установена неправилност да изготви ново разпределение (така следните решения на апелативни съдилища: Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 124/2019 г., Решение № 225/23.01.2020 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 66/2020 г., Решение № 2192/27.09.2019 г. на САС по в.гр.д.№ 4202/2019 г., Решение № 81/10.03.2020 г. на Апелативен съд – Велико Търново по в.гр.д.№ 51/2020 г., Решение № 128/19.11.2019 г. на Апелативен съд – Варна по в.ч.гр.д.№ 526/2019 г., Решение № 839/21.04.2020 г. на САС по в.гр.д.№ 297/2020 г., Решение № 2856/19.12.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 5021/2019 г., Решение № 72/12.03.2010 г. на Апелативен съд – Велико Търново по в.ч.гр.д.№ 101/2010 г., Решение № 2355/29.10.2019 г. на САС по в.гр.д.№ 4889/2019 г.; така следните решения на окръжни съдилища: Решение № 1460/15.03.2017 г. на ОС-Благоевград по в.ч.гр.д.№ 121/2017 г., Решение № 1971/18.03.2019 г. на СГС по в.гр.д.№ 15937/2018 г., Решение № 62/18.02.2019 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 44/2019 г., Решение № 50/11.02.2019 г. на ОС-София по в.гр.д.№ 21/2019 г., Решение № 5465/21.07.2017 г. на СГС по в.гр.д.№ 5566/2017 г.).

За да достигнат до този извод, съдебните състави се позовават на препращането в чл. 463, ал. 1 ГПК към разпоредбата на чл. 278 ГПК и в частност на нейната алинея втора, където се предвижда, че „при отмяна на обжалвания акт съдът сам решава въпроса по делото”, т. е. съдът в производството по частни жалби действа като пълен въззив, а не само като контролно-отменителна инстанция. Такова е становището и на доктрината /вж. „Граждански процесуален кодекс. Приложен коментар”, ИК „Труд и

право”, София, 2012 г., стр. 1101 и “Българско гражданско процесуално право. Десето преработено и допълнено издание”, Сиела, София, 2020 г./.

3.1.2. Според другото становище в практиката при установена незаконосъобразност на изготвеното от съдебния изпълнител разпределение то следва да бъде отменено изцяло и делото да бъде върнато на СИ за извършване на ново разпределение при съобразяване на дадените от съда задължителни указания (така следните решения на апелативни съдилища: *Решение № 122/05.07.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 376/2017 г.*, *Решение № 186/13.11.2019 г. на ПАС по в.гр.д.№ 350/2019 г.*, *Решение № 205/05.12.2019 г. на ПАС по в.гр.д.№ 561/2019 г.*, *Решение № 14/17.02.2020 г. на ПАС по в.гр.д.№ 38/2020 г.*, *Решение № 2/10.01.2017 г. на ПАС по в.гр.д.№ 711/2016 г.*, *Решение № 290/21.04.2020 г. на Апелативен съд-Бургас по в.ч.гр.д.№ 98/2020 г.*; така следните решения на окръжни съдилища: *Решение № 65/21.02.2018 г. на ОС-Стара Загора по в.гр.д.№ 1498/2017 г.*, *Решение № 323/23.11.2018 г. на ОС-Сливен по в.гр.д.№ 519/2018 г.*, *Решение № 482/26.11.2018 г. на ОС-Русе по в.гр.д.№ 730/2018 г.*, *Решение № 44/02.02.2018 г. на ОС-Плевен по в.гр.д.№ 35/2018 г.*, *Решение № 211/06.12.2017 г. на ОС-Шумен по в.гр.д.№ 177/2017 г.*, *Решение № 214/07.12.2017 г. на ОС-Шумен по в.гр.д.№ 303/2017 г.*).

В решенията съдебните състави приемат, че при установено незаконосъобразно разпределение съдът не би могъл да изготви ново, тъй като разполага само с контролно-отменителни правомощия по отношение на законосъобразността на действията на съдебния изпълнител по разпределението на постъпилите суми.

4. По третия формулиран въпрос:

„Ползват ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД длъжниците, но незаплатени авансово от взискателя такси по изпълнителното производство?“

4.1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

По този въпрос е налице противоречива практика както на апелативните, така и на окръжните съдилища.

4.1.1. Според първото становище длъжниците, но незаплатени авансово от взискателя такси, не представляват разноски, сторени от взискател, които да се ползват с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД (така следните актове на апелативни съдилища: *Решение № 136/03.08.2016 г. на Апелативен съд-Варна по в.ч.гр.д.№ 396/2016 г.*, *Определение № 115/17.04.2018 г. на Апелативен съд-Бургас по в.ч.гр.д.№ 91/2018 г.*; така следните решения на окръжни съдилища: *Решение № 245/16.11.2018 г. на ОС-Ловеч по в.гр.д.№*

488/2018 г., Решение № 1180/29.06.2018 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 807/2018 г., Решение № 961/23.11.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 1672/2017 г.).

Съдебните състави, които поддържат тази теза, приемат, че „тези суми съставляват частно вземане на ЧСИ като възнаграждение за положения от него труд и според правилото на чл. 79, ал. 2 ГПК са дължими от длъжника, но това частно вземане не е сред вземанията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД”.

В Решение № 245/16.11.2018 г. на ОС-Ловеч по в.гр.д.№ 488/2018 г. е прието, че „съдебният изпълнител не разполага въобще с право да участва в разпределението, което е обяснимо с факта, че законодателят е уговорил таксите да се заплащат авансово от взискателя....Невнесените от взискателя такси подлежат на събиране след удовлетворяване на всички привилегирани вземания....Противното становище според настоящия състав противоречи както на логиката на закона и разясненията, дадени в Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. на ОСГТК на ВКС, така и на житейската логика, доколкото ЧСИ, неизпълнявайки едно свое задължение, а именно да събере авансово дължимите такси от взискателя, ще бъде награден с привилегия.”

4.1.2. Според другото становище начислените и неплатени авансови такси се включват в т. 1 на чл. 136, ал. 1 ЗЗД – разноски по изпълнението, с оглед разпоредбата на чл. 79, ал. 2 ГПК, съгласно която когато таксите по изпълнението не са внесени от взискателя, се събират от длъжника (така следните решения на апелативни съдилища: Решение № 156/14.07.2017 г. на Апелативен съд-Велико Търново по в.гр.д.№ 296/2017 г., Решение № 56/24.03.2016 г. на ПАС по в.гр.д.№ 83/2016 г., Решение № 142/14.07.2016 г. на ПАС по в.гр.д.№ 408/2016 г., Решение № 281/17.12.2018 г. на Апелативен съд-Велико Търново по в.гр.д.№ 493/2018 г., Решение № 8 от 29.01.2014 г. на ВНАС по в. ч. гр. д. № 30/2014 г., така следните решения на окръжни съдилища: Решение № 6040/12.07.2016 г. на СГС по в.гр.д.№ 6226/2016 г., Решение № 86 от 15.04.2016 г. на ОС - Кюстендил по в. гр. д. № 133/2016 г., Решение № 85 от 29.03.2017 г. на ОС - Добрич по в. гр. д. № 6/2017 г., Решение № 1029 от 8.06.2018 г. на ОС - Варна по в. гр. д. № 1490/2017 г., Решение № 2149 от 3.05.2018 г. на ОС - Благоевград по в. ч. гр. д. № 343/2018 г.).

Съдебните състави приемат, че дължимата, но незаплатена от взискателя сума следва да се разпредели в полза на ЧСИ и вземането за същата се ползва с първа по ред привилегия, в случай че таксите са начислени с оглед конкретния изпълнителен способ, от който произтича сумата, за която се извършва разпределение.

5. По четвъртия формулиран въпрос:

„Ползва ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД вземането на общината за такса „битови отпадъци“?”

5.1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

По този въпрос е налице противоречива практика както на апелативните, така и на окръжните съдилища.

5.1.1. Според първото становище вземането за неплатена такса "битови отпадъци" не представлява привилегировано вземане по чл. 136, ал. 1, т. 2 от ЗЗД. Този извод се извежда от естеството на привилегиите, съответната на него невъзможност установяващите ги норми да се тълкуват разширително и характера на вземането за такса за битови отпадъци.

По своята правна същност таксата за битови отпадъци е нещо различно от дължимите за имота данъци към държавата и общината, а нормата на чл. 136 ЗЗД, с която се въвеждат изключенията от общото правило на чл. 133 ЗЗД, е недопустимо да се разглежда разширително (така следните актове на апелативни съдилища: *Решение № 8/26.01.2015 г. на ПАС по в.гр.д.№ 29/2015 г.*, *Решение № 16/14.02.2020 г. на ВнАС по в.ч.гр.д.№ 61/2020 г.*, *Решение № 58/02.04.2015 г. на ПАС по в.гр.д.№ 140/2015 г.*, *Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 124/2019 г.*, *Решение № 286/17.02.2015 г. на САС по в.гр.д.№ 570/2015 г.*, *Решение № 1213/12.06.2014 г. на САС по в.гр.д.№ 1802/2014 г.*, *Решение № 2216/07.10.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 4707/2019 г.*, *Решение № 2549/06.12.2017 г. на САС по в.гр.д.№ 6137/2017 г.*, *Решение № 810/09.04.2019 г. на САС по ч.гр.д.№ 653/2019 г.*, *Решение № 1577/16.07.2012 г. на САС по ч.гр.д.№ 2142/2012 г.*, така следните решения на окръжни съдилища: *Решение № 689/07.07.2016 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 1105/2016 г.*, *Решение № 6275/21.09.2012 г. на СГС по в.гр.д.№ 2087/2012 г.*, *Решение от 05.10.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 829/2017 г.*, *Решение от 07.11.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 1546/2017 г.*).

За да достигнат до този извод, съдебните състави, които поддържат това становище, се позовават на разграничението между такса и данък, като приемат, че *"[т]аксата за битови отпадъци е заплащане за една вече извършена от съответната община услуга "по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битови отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места" /чл. 62 от ЗМДТ/, което категорично я отличава от понятието за "данък" върху тази сграда.....и макар определено от нормата на чл. 162, ал. 2, т. 3 от ДОПК като публично общинско вземане, вземането на общината за такси битови отпадъци е различно от това за данъци."* /така Решение № 58/02.04.2015 г. на ПАС по в.гр.д.№ 140/2015 г./.

Други аргументи съдебните състави извеждат от тълкуването на разпоредби от Закона за местните данъци и такси, където в чл. 1 от ЗМДТ са изброени изчерпателно местните данъци /данък върху недвижимите имоти; данък върху наследствата, данък върху даренията, данък при възмездно придобиване на имущество; данък върху превозните средства; патентен данък и туристически данък/, сред които не попада такса за битови отпадъци.

Освен това самото определение за таксата „битови отпадъци” се съдържа в глава Трета, наименована "Местни такси", а не "Местни данъци". Съдебните състави приемат още, че *„разпоредбата по чл. 9б от ЗМДТ касае*

само процедурата по установяване, обезпечаване и събиране на местните такси, приравнявайки я с тази относно местния данък, но това обстоятелство не означава приравняване по правна характеристика и правни последици на местния данък с таксата битови отпадъци”.

В Решение № 147/17.01.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 124/2019 г. е прието, че „[в]земания по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД са не всички публични вземания, а конкретни такива – за данък върху недвижимите имоти. В този ред не влизат никакви такси – държавни или местни, дори и те да са свързани с недвижим имот. При това ТБО се дължи за услуга, несвързана с имота, а с дейността на лицата, които го стопанисват, като само начинът ѝ на изчисляване все още се свързва с даден имот – чрез данъчната му оценка.”

В Решение № 2216/07.10.2019 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 4707/2019 г. съдът отхвърля тълкуване, основано на „историческото интерпретиране на разпоредбата на чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД, доколкото от самото си създаване през 1950 г. тя не е включвала друг вид държавни, а впоследствие и публични вземания, извън тези за данъци – върху имот, а впоследствие и върху МПС. Никога от създаването си разпоредбата не е включвала и такси – каквито и да било, а винаги тяхната привилегия е била тази по чл. 136, ал. 1, т. 6 ЗЗД. Следва да се отбележи, че разпоредбата на чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД е било изменяна многократно /през 1993 г., през 1999 г. и през 2006 г. /, но законодателят не е счел за нужно да включва в тази привилегия и друг вид публични вземания, по-специално – ТБО. Ето защо тази местна такса не се включва в реда по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД.”

5.1.2. Според второто становище вземането на общината за такса „битови отпадъци” представлява привилегировано вземане по смисъла на чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД (така следните актове на апелативни съдилища:

Решение № 290/21.04.2020 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 98/2020 г., Решение № 25/22.01.2018 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 408/2017 г., Определение № 151/20.04.2017 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 111/2017 г., Решение № 206/27.06.2014 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 186/2014 г., Решение № 440/28.11.2013 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 332/2013 г., Решение № 253/29.07.2015 г. на БАС по в.ч.гр.д.№ 213/2015 г., Решение № 89/08.05.2012 г. на ВнАС по в.ч.гр.д.№ 223/2012 г., Решение № 1082/27.07.2009 г. на САС по гр.д.№ 1447/2009 г., Решение № 487/04.03.2013 г. на САС по в.ч.гр.д.№ 778/2013 г., така следните решения на окръжни съдилища: Решение № 39/19.02.2019 г. на ОС-Враца по в.гр.д.№ 40/2019 г., Решение № 210/18.03.2019 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 152/2019 г., Решение № 528/25.05.2016 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 777/2016 г., Решение № 611/14.07.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 788/2017 г., Решение № 976/29.11.2017 г. на ОС-Бургас по в.гр.д.№ 1129/2017 г.).

Съдебните състави, които споделят това становище, приемат, че местните такси също /наред с местните данъци/ са публични вземания по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 3 от ДОПК и поради това, че приходите от тях постъпват също в общинските бюджети на основание чл. 9а, ал. 3 ЗМДТ,

съставляват общински вземания. Таксата за битови отпадъци възниква по повод собствеността върху недвижим имот и въпреки че срещу нея за общината възниква задължението да предостави услуга, вземането за нея с оглед публичния му характер по повод имота следва да бъде поставено като привилегировано в разпределението по реда на чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД, вместо по реда на чл. 136, ал. 1, т. 6 ЗЗД.

В Решение № 39/19.02.2019 г. на ОС-Враца по в.гр.д.№ 40/2019 г. съдебният състав е посочил като основни аргументи в подкрепа на становището, че таксата „битови отпадъци” се включва в привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД, публичния характер на това общинско вземане и неотделяемостта му от вземането на общините за данъка върху недвижимия имот, предмет на принудително изпълнение, както и факта, че приходите и от двете вземания постъпват в общинските бюджети. За да достигне до този извод, съдът е анализирал развитието на законодателството във връзка с уредбата на местните данъци и такси. Съдът се е позовал на факта, че *„едва с влизането в сила през 2006 г. на ДОПК изрично е регламентиран публичният характер на общинското вземане за таксите, установени със закон, докато разпоредбата на чл. 136 от ЗЗД е по-ранна и не е изрично хармонизирана с регламентацията на събирането на публичните вземания”*. Съдебният състав критикува формалния прочит на чл. 136 ЗЗД, според който с привилегия от втори ред се удовлетворяват само вземанията на държавата за данъци, което буквално тълкуване според съда не обслужва целта на закона, а разпоредбата следва да се тълкува разширително. Отново в подкрепа на тезата си съдът разсъждава, че *„в периода на приемането на Закона за задълженията и договорите местните данъци и такси са постъпвали в приход на единния държавен бюджет, при което съгласно Закона за местните данъци и такси /обн., Изв., бр. 104 от 28.12.1951 г., в сила от 01.01.1952 г.; отм. ДВ, бр. 117 от 10.12.1997 г., в сила от 01.01.1998 г. / и Наредбата за събиране на данъците и таксите с променено наименование Наредба за събиране на държавните вземания /обн., Изв., бр. 13 от 12.02.1952 г. /, тези местни данъци и такси са били третирани само като държавни вземания. С последващото приемане на Закона за местните данъци и такси и на ДОПК обаче държавните и общинските, респ. публичните и частните вземания са разграничени и дефинирани, като характер на публични общински вземания е придаден както на местните данъци, така и на таксата битови отпадъци.”*

5.1.3. В доктрината също е обърнато внимание на съществуващата противоречива съдебна практика по този въпрос, както е даден превес на разбирането, че таксата „битови отпадъци” не попада сред привилегированите вземания по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД /*”Обезпеченията в материалното и в процесуалното право”, ИК „Труд и право”, София, 2018 г., стр. 43/*.

6. Въз основа на изложените по-горе съображения предоставяме на Вашата преценка дали да образувате тълкувателно дело и да предложите на Общото събрание на Гражданска колегия на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по поставените въпроси, а именно:

- „*Какъв е обхватът на съдебната проверка по реда на чл. 463 ГПК относно законосъобразността на оспорваното разпределение – ограничен ли е съдът от оплакванията в жалбата или може служебно да провери законосъобразността на обжалваното разпределение?*”

- „*Какви са правомощията на съда след отмяна на обжалвано пред него разпределение, изготвено от СИ, респ. след отмяна на решение на окръжния съд, с което се потвърждава оспореното разпределение – да реши въпроса по същество, като сам извърши ново разпределение, или да върне делото на СИ, респ. на окръжния съд за извършване на ново разпределение?*”

- „*Ползват ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД длъжимите, но незаплатени авансово от взискателя такси по изпълнителното производство?*”

- „*Ползва ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД вземането на общината за такса „битови отпадъци“?*”

Приложения: Преписи от съдебните актове, цитирани в настоящото предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА